

Nas tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV./STEVILKA 20

CELOVEC, DNE 16. MAJA 1963

CENA 2.— ŠILINGA

Cerkev in demokracija

Dne 8. maja so v okviru akademskega slavlja dunajskemu nadškofu dr. Francu Königu podelili častni doktorat dunajske univerze. Ob tej priliki je kardinal König govoril o »Družbenih funkcijah Cerkve v demokratični državi«. Na tem mestu prinašamo izvešček:

»Kdor vzame človeku vest, ta more narediti vse z njim in iz njega. Če se uniči prava človeška podoba, človeška podoba, ki nosi poteze svojega Stvarnika, ki mu je dal nezapravljive zakone, ki se o njih ni mogoče pogajati, ki stojijo pred vsakim in nad vsakim državnim zakonom — če se uniči ta človeška podoba, potem se je zrušil zadnji zid proti vltomu barbarstva. Potem človek ni več kot velika žuželka, ki jo je moč uničiti na milijone.

Spomin na grozno preteklost še ni izbrisan. Takrat je postala za mnoge ljudi resnica, da sta vera in Cerkev zadnje zatočišče duhovne svobode. Kajti tudi zdaj odločitev, pred katero je človek nujno postavljen, odločitev za Boga ali proti Bogu, odločitev živeti z Bogom ali brez Boga, ima za Boga in za Cerkev samo tedaj notranjo vrednost, če je svobodna odločitev. Kakor je danes vsak državljan v Avstriji svobodni, ko se odloča za Cerkev ali proti njej, tako more tudi Cerkev v tej deželi vršiti svoje naloge svobodno. Cerkev tukaj ne gre za politično ali za sociološko kupčijo. S tem noče vladati, temveč hoče samo služiti. Če kdo hoče, more integracijsko funkcijo Cerkve v avstrijski sedanjosti seveda razširiti celo na politično področje. Tudi tukaj se more Cerkev samo prizadevati, da poudarja to, kar je skupnega, kar povezuje, mimo sodelovanja. Zato ne govorimo o sporednih in nasprotnih taborih, temveč o odkritem skupnem prizadevanju v današnjem odnosu med državo in Cerkvijo.

Družbene funkcije, ki so zadeva Cerkve v demokratično vodeni državi so: Obramba neodvisnih načelnih pravil; to pomeni, da je naloga Cerkve, da vedno zopet pokliče v spomin človeku pravi red in pravico onstran človeške samovolje, da podpira moralne dobrine in da brez prestanka sviri pred zlorabo in preziranjem pravice po oblasti; načelo naj bo: bolje s pametjo kot s silo.

Kar je mogoče povedati v kratkih besedah o odnosih med Cerkvijo in državo glede družbenih funkcij Cerkve v demokratični državi, to najdemo še boljše, še globlje in še temeljiteje izpovedano in postavljeno v široki svet — v okrožnici papeža Janeza XXIII., ki začenja z besedami »Pacem in terro«.

Prvič najdemo v tem dokumentu v jasni in določni obliki stališče k demokraciji.

V tej okrožnici se papež izrecno priznava k dolžnostim državljanov, da se naj udeležujejo na javnem življenju in sicer v smislu demokratične države, ki je istočasno ustavna in pravna država. Razen tega govori okrožnica o tem, da določa vsaka državna ustava, da ne določa človeška samovolja pravic in dolžnosti med državljani in državnimi oblastmi. Ljudje našega časa zahtevajo, da naj državna ustava zagotovi njihove neprepeljive pravice in da naj državne oblasti vršijo svojo službo po zakonitih smernicah. Meddržavne odnose je treba urediti po zakonih resnice in pravčnosti, po pravilih zdrave pameti in ne z orožjem. Torej tudi tukaj velja: boljše s pametjo kot s silo.

V dušnopastirskih navodilih obravnava kardinal odnose med katoličani in nekatoličani na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Obe strani morata sodelovati po zakonih razuma in naravne spo-

Nove pregrade med črnici in belci

V severnoameriškem mestu Birminghamu v državi Alabama je prišlo pred kratkim do hudih demonstracij črnega prebivalstva, ki kažejo, kako globoka je še nerazumljiva mržnja belcev do svojih črnih sosedov. Vladalo je vzdušje prave meščanske vojske: med boji na cestah so zažgali šest hiš in ranili veliko oseb.

Črncem so zabranili vstop v cerkve in šole. Ko so ti izrazili svojo nevoljo s tiho demonstracijo, je policija zaprla 2400 črncev. Med zaprtimi je več kot polovica otrok v starosti do 12 let. Policija je spustila med demonstrante celo policijske pse. Guverner Alabame George Wallace je namreč zelo nestrpen do svojih črnih sodržavljanov. Izjavil je tudi, da ne bo dovolil zvezni vladi vmešavanja v notranje zadeve svoje države.

Ko so črnci zopet šli demonstrirati pred zapore z zahtevo, naj vsaj otroke izpuste iz ječ, je policija to pot mirno gledala nastop črncev, le kordon je postavila pred ječo.

Zastopnik črncev pastor dr. King je skušal posredovati pri pravosodnem ministru Kennedyju, da bi se ta plemenski spor, ki je v resnici velik madež za Združene države, na pravi način poravnal. V skrbih je tudi državni predsednik sam, a po ustavi, ki pripušča zveznim državam veliko notranjo samostojnost, mora postopati z veliko previdnostjo. Odposlal je del zvezne vojske na kraj spora, da bi ščitila ogroženo prebivalstvo.

Odprti boji med Stalinisti na Češkoslovaškem

Praški dnevnik »Rude Pravo«, ki je glavno glasilo češkoslovaške komunistične stranke, poroča začetkom tega tedna, da je bila vrsta komunističnih voditeljev izključenih iz stranke. Tako so bili odstranjeni Karol Bacilek, član centralnega predsedništva in prvi tajnik češkoslovaške komunistične stranke, Bruno Köhler in Václav Slavík. Glasilo pravi, da svoji država pred »viškom dolgega in težavnega postopka, ki bi naj izčrpal napake preteklosti«. Odstranitev teh treh komunistov je bila sklenjena na zasedanju centralnega komiteja dne 4. aprila

dobnosti. Katoličani si naj pri tem ostanejo sami zvesti, z drugim pa se naj srečajo z dobrohotnostjo, da bosta z združenimi močmi ustvarila to, kar je po naravi dobro in kar je mogoče obrniti v dobro. Tudi človek, ki je zapadel zmoti, ne neha biti človek in ne zgubi svojega osebnega dostojanstva. Zato je treba razlikovati med zmoto in tistim, ki je v zmoti.

Če odmeva ta dokument tako iznadljivo in razsežno v svetu, potem gotovo tudi zaradi tega, ker prav ta dokument poudarja družbeno funkcijo svetovne Cerkve v okviru boljše narodne in državne družbe. Naloga univerzalne Cerkve in njene funkcije je tako v interesu sožitja vseh narodov.

Kakšne so naloge Cerkve, je razvidno tudi iz dejstva, da je italijanski učitelj državnega prava in takratni državni podtajnik Gaetano Mosca v neki svoji knjigi o razvoju demokracije v masovni družbi prišel do zaključka, da demokracija ne more obstajati brez sil krščanstva.

S tem, da se Cerkev udeležuje v družbinem življenju, služi splošni blaginji, skupnosti in mirovnemu redu, o katerem govori prvi stavek papeške okrožnice: »Mir na zemlji, po katerem hrepenijo nenehno ljudje, je mogoče utemeljiti in zagotoviti samo tedaj, če vestno upoštevamo red, ki ga je določil Bog«.

Kljub temu je pa nerazumljivo, da obstajajo še danes v nekaterih ameriških državah tako visoke rasne pregrade. Poleg tega pa mora predsednik Kennedy pomisliti, da je pri zadnjih volitvah zmagal pred tekmeccm Nixonom komaj z 0,42 odstotki večine. Te glasove so mu dali pripadniki barvanega ljudstva — in to so črnci.

Tudi v Pragi boji med črnici in belci

Pred kratkim je bil tudi v Sofiji spor med bulgarskimi in afriškimi študenti. Bulgarska policija je izvedla stroge ukrepe proti črncem. Do podobnih slučajev je prišlo zdaj v osrčju Prage, in sicer na Venclovem trgu. Kot poročajo potniki, ki so prišli na Dunaj, je bilo močno ranjenih nekaj študentov praške univerze v bitki, ki je trajala petnajst minut. Enega Arabca in enega Afrikanca iz Bližnjega vzhoda so pobili na tla. Policija proti temu ni ničesar ukrenila.

Takoj nato je prišlo do novega spopada Čehov s črnici pred hotelom »Ambassador«. Ko je mimoidoči diplomat ustavil svoj voz, da bi napravil red, so mu prerezali pnevmatike in ga ogrožali. Šele tedaj je posegla vmes policija, da bi zaščitila diplomata.

Praški komunistični časopis se je v zadnjem času pogosto zavzel za študente in objavil med drugim tudi pritožbo neke študentke, ki se pritožuje, da so črnce v zadnjem času čisto ogrožali češki sošolci, njo pa zmerjali, če je plesala s kakim črncem.

Sv. oče slovanskim škofom

Papež Janez XXIII. je v ponedeljek tega tedna podpisal apostolsko pismo »Magnifici eventus«, ki ga je ob priliki praznovanja 1100-letnice pričetkov misijonske dejavnosti svetih bratov Cirila in Metoda med slovanskimi narodi naslovil na vse slovanske škofo. Ob tej priložnosti je papež posvetil tudi temeljni kamen za zavod, ki ga bodo zgradili v Rimu in ga posvetili svetima slovanskima bratoma. Tej slovesnosti so prisostvovali številni škofo, duhovniki, redovniki in verniki iz slovanskih dežel.

V svojem nagovoru je papež opomnil na to, da sta apostola Slovanov decembra leta 867 prišla v Rim, kjer jima je papež Hadrijan II. dal dovoljenje, da smeta uporabljati slovanski jezik v rimski liturgiji. Bakla vere, je rekel papež, je nadaljevala med slovanskimi narodi svojo pot; rodovi jo posredujejo rodovom, stari jo posredujejo mladim; vedno je služila narodom in bila Cerkvi v čast.

Seja ožjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev

V torek, dne 14. maja 1963, je zasedal ožji odbor Narodnega sveta koroških Slovencev. Odborniki so obravnavali na seji vprašanja v zvezi z izidom volitev državnega predsednika ter tekoča narodno-politična vprašanja.

OBJAVA

Šolsko leto 1962/63 bodo vse koroške šole zaključile z razdelitvijo spričeval v petek, dne 5. julija 1963.

Prvi dan velikih počitnic, to je v soboto, dne 6. julija, pa so na Državni realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence v Celovcu sprejemni izpiti za prvi razred in sicer ob osmi uri.

Prijave je treba izvršiti do 1. julija in za prijavo so potrebni naslednji dokumenti:

1. rojstni list,
2. dokument o avstrijskem državljanstvu,
3. popis učenca, katerega pošlje šola direktno.

Na dan izpita pa mora učenec predložiti spričevalo, ki ga bo dobil dan poprej.

Isti dan so tudi sprejemni izpiti v višje razrede. Za prvi razred je predpisana učna snov 4. šolske stopnje. Za vse ostale razrede pa dobite pojasnila v šolski pisarni.

Pismene prijave je treba nasloviti na »Direktion des Bundesrealgymnasiums und Gymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldgasse 22/II«.

Ravnateljstvo

Proces proti nacističnim zločincem

V Frankfurtu na Zahodnem Nemškem se bo v kratkem času začela obravnava proti 21 nacističnim zločincem. To bo eden največjih povojnih procesov proti krviškim hlapcem blaznega Hitlerja.

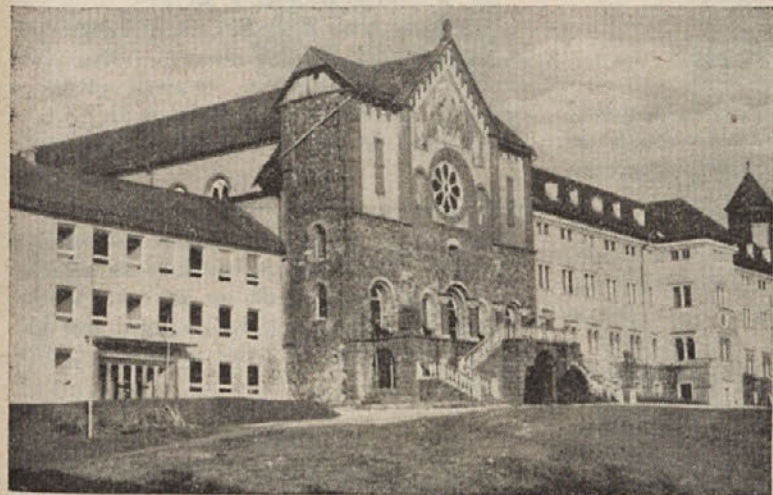
Na zatočni klopi bo sedel poveljnik zloglasnega taborišča v Auschwitzu Rihard Bär. Poleg njega sedi zločinec Böger, ki je iznašel posebne priprave za mučenje in ubijanje jetnikov. Znan je njegov mučilni stroj imenovan »Bögerjeva gugalnica«. Ta dva sta imela še 19 pajdašev, ki so krivi smrti dveh milijonov in 300.000 Židov in drugih jetnikov.

Preiskovalni sodnik je zaslišal 1300 internirancev, ki so se kljub nečloveškim mukam rešili smrti. Izpovedi nesrečnih žrtv obsegajo 20.000 tipkanih strani. Bär se je po vojni skrivl pod napačnim imenom in je postal gozdni čuvaj v Slezviku. Šele predlanskim so ga iztaknili z njegovimi pajdaši vred, ki so si tudi znali preskrbeti mastne službe.

Koliko pa je še prostih Hitlerjevih zločincev? Po neki statistiki jih je še 120.000 v Nemčiji in po svetu. Povezani so v tajno organizacijo, ki razpolaga z velikimi vsotami denarja. Prej ali slej pa bodo božji mlini tudi nje zmleli.

KRES - deset let dijaškega življenja

Noben stan ni toliko pripomogel do ohranitve narodnega življa na Koroškem kot duhovniški. Že od nekdaj mu je bila potrebna široka izobrazba na verskem in narodnem področju. Duhovniki so zgradili naša narodna društva, predvsem kulturna.

„Marijanišče“ Plešivec (Tanzenberg) nad Gosposvetskim poljem, kjer študirajo tudi slovenski študentje.

Prav danes se zahteva od tega stanu klen značaj in odprtost za sodobne probleme. V smislu tega stremjenja so se letos odločili tudi slovenski študentje na Plešivcu. Obhajali so desetletnico vajenskega lista »Kresa« s tem, da so izdali prvo številko desetega letnika. To kaže, da študentje, ki se pripravljajo na svoj poklic, niso ali bolje nočejo pozabiti svojega posebnega poslanstva na Koroškem, ki ga mora duhovnik in prav duhovnik slovenskega rodu vršiti. Naša plešivska mladina se zaveda, da bo uspešno versko delovala le, če bo dobro poznala jezik in dušo našega rodu. To je dalo povod, da slovenski dijaki niso opustili misli na Kres, ki je kot almanah klic življenja med aktivno »Katoliško slovensko dijaško družino« na Plešivcu.

Celo razširiti in poglobiti hočejo svoje delovanje — po pogostih sestankih, za nižjo gimnazijo po krožku za branje slovenskega leposlovja, in po prostem govoru. Višješolce pa vabi odbor, da naj bi vsak predaval kaj iz svojega. Tak program je nakazal predsednik France Wedenika na prvi seji letošnjega leta. Obdelavati hočejo »pojave človeškega življenja na celem svetu«, da bi spoznali v luči svetovnih problemov domače težave, katerih rešitev zahteva čas.

V prozi Franca Wedenika, ki je prispeval levi del, Engelberta Sablačana, Rajmunda Grilca, Walterja Pristouniga, nekdanjega člana Valentina Gottharda in v prozi pesemskih izlivih Franceta Igerca ter Valentina Gottharda opisujejo fantje svoja osebnostna srečanja z življenjem. S posebnim zadovoljenjem pa moremo omeniti veselo dejstvo, da se prav v nižjih razredih kaže posebno prizadevanje, kar je porok, da bo Kres še svetil iznad Gosposvetskega polja.

Stilistične nerodnosti in gramatikalne hibe tukaj niso merodajne, pač pa je nujno potrebno, da se z vajo iz leta v leto odpravljajo. To bo mogoče, če bodo res izvedli zastavljen program.

V celoti je list pester in razmeroma ob-

širen. Živo je ilustriran, spisi so vzeti iz dijaškega življenja med šolskim letom in počitnicah. Ponekod se najdejo celo kritični in samokritični nastavki. In to kaže,

Simfonični koncert Slovenske filharmonije

Orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane že nekaj let sem redno obišče Celovec. Treba je priznati, da je vsak njegov obisk kulturni dogodek za Celovec, za nas koroške Slovence pa še prav posebno. Znameniti orkester nas leto za letom seznanja z velikimi glasbenimi deli iz bogate zakladnice slovanskih skladateljev, obenem pa kaže visoko raven glasbene kulture v slovenski prestolnici Ljubljani. To je potrdil tudi letošnji simfonični koncert, ki ga je v ponedeljek, 6. maja, v polno zasedeni dvorani Koncertnega doma omenjeni orkester izvajal pod vodstvom dirigenta Sama Hubada. Na programu so bila tri dela, eno slovensko in dve ruski.

Musiques funèbres — žalna glasba — je delo slovenskega skladatelja Primoža Ramova. Napisal ga je l. 1955 v spomin svojji pokojni materi. Orkester Slovenske filharmonije je delo prvič izvajal leta 1959 v Ljubljani, nato pa še večkrat nič manj uspešno v tujini, med drugim v Moskvi in Švici. Skladba je pisana sodobno, polna rezočih ostrih disonanc in je zato povprečnemu poslušalcu, ki je vajen prijetnih sozvočij, v svoji dosledni linearnosti glasov bolj težko dostopna. Močen vtis napravi bolešno razgibani srednji del in pianissi-

mo zadnjega dela, ki izzveni v skrivnostno sozvočje vdanosti.

Drugo točko sporeda je tvoril klavirski koncert št. 2 v c molu ruskega skladatelja Sergija Rahmaninova. Rahmaninov velja kot skladatelj za posnemovalca (epigona) Čajkovskega, le da je še vse bolj zapadnjaško-salonski in mnogo manj ruski kot Čajkovski. Bil pa je Rahmaninov tudi izvrsten klavirski virtuoz in je prav v tej skladbi nešteto krat sam kot solist nastopil. Skladba nima nikakih problemov, marveč naloge — zahteva virtuozna pri klavirju, kot je bil Rahmaninov, ki jo je napisal. Ljubljanci so imeli virtuosinjo, Dubravko Tomšičevo, ki je z neko moškostjo, pa obenem samoumevno lahko odigrala tretji, res »virtuosni« del skladbe. Pa je bila njena igra prav tako občutena in dovršena v srednjem delu, najsi bo tam, kjer prinaša vodilne teme (melodije), pa tudi tam, kjer samo obigrava melodije, ki jih prinašajo drugi instrumenti.

Kot tretjo točko sporeda je orkester odigral Čajkovskega IV. simfonijo v f molu. Čajkovski je v svojih skladbah znal družiti v skladno enoto velika nasprotja: azijsko nebrzdanost, rusko otožnost in zapadno-evropsko uglajenost. Zato njegov glasbeni

stav, glavno je delo, ki ga opravlja vsak na svojem poprišču našemu narodu v korist.

SLOVO

Končno je še tajnik Zveze izrekel ob slovesu tople besede zahvale dosedanjemu predsedniku dr. Krajgerju, ki je s svojo osebo, s svojim znanjem, izkušnjami in nasveti, s svojim nastopom in vodstvom vršil v Zvezi pevskih društev kot prvi njen predsednik požrtvovalno svojo nalogo, kljub temu, da mu je poklic dopuščal le malo ali nič časa. Če smo prišli včasih odborniki k njemu — je pravil tajnik — ker pač on ni mogel od doma, smo ga morali iz ordinacije ukrasti, da smo mogli na kratko vsaj najnujnejše se z njim dogovoriti. Za uslo njegovo požrtvovalnost mu je občni zbor izrazil svoje priznanje, zbor Petelin-Gallus pa njemu posvetil za zaključek Prešernovo zdravico.

ŽIVETI HOČEMO

Občni zbor Zveze pevskih društev je bil pregled, obračun njenega delovanja. V prvi vrsti njenega delovanja na zunaj. Javni nastopi pevskih društev pa predpostavljajo neskončno vrsto žrtve in odpovedi vseh sodelujočih. Te žrtve in odpovedi pa izvirajo iz moralne sile krščanske življenjske usmerjenosti našega naroda. Tako lahko gledamo tudi v delovanju Zveze pevskih društev življenjsko silo koroških Slovencev. Dal Bog, da bi se še v naslednje veke oglašala naša pesem kot izraz naše življenjske sile: Živeti hočemo svoje slovensko od Boga nam podarjeno življenje, verno življenje v svobodi in miru, ki temelji na pravici in resnici.

izraz ni enoličen, marveč pester in bogat v ritmu, melodiji in harmoniji. Te odlike kaže tudi IV. simfonija. Čajkovski je to svoje delo sam razložil svoji prijateljici in zaupnici (ki je pa v življenju ni nikoli videl!) Nadeždi von Mack.

Prvi stavek je poln nasprotij, to so nasprotja med sanjskimi utvarami in trdo resničnostjo življenja. O drugem stavku pravi Čajkovski: »Žalostno, pa vendar obenem nekako sladko je, zgubiti se v preteklost.« Tretji stavek je edinstven v simfonični glasbi: godala igrajo ves čas brez loka — pizzicato. V drugem delu prevzamejo vodstvo lesena pihala, nato trobila, nazadnje pa končajo zopet godala s pizzicatom pp. Zadnji stavek je podoba ljudske veselice, ki pa jo tudi prekine resnost življenja.

Zares bogata in pisana vsebina! Orkester jo je na veliko odkrival in podajal občinstvu. Zdi se, da se je od stavka do stavka stopnjeval: od tridih dvogovorov prvega stavka, preko širokih melodij drugega in elegantnih fines tretjega do neugnane ognjevitosti zadnjega.

Občinstvo je dalo duška zadovoljnosti z navdušenim ploskanjem in takorekoč izsililo dodatek: dirigent je dodal še uverturo k Wagnerjevi operi »Tannhäuser«, v kateri so prišla posebno do veljave izvrstna pihala, lesena in kovinasta, s čistim nastavkom in bleščečim tonom. Občinstvo se je ponovno zahvalilo dirigentu in orkestru z dolgotrajnim ploskanjem.

Dirigent Samo Hubad se je tudi na tem koncertu izkazal kot izvrsten tolmač simfonične glasbe. Orkester Slovenske filharmonije predstavlja pod njegovim vodstvom odlično vigrano zvočno telo, ki obvlada vse odtene umetniškega poustvarjanja. Zato se ne čudimo, da sega dober glas orkestra Slovenske filharmonije in njegovega dirigenta daleč čez meje domače dežele.

F. C.

Birma v slovenščini

Na željo in vprašanje slovenskih škofov in apostolskih administratorjev v Jugoslaviji je Sveta stolica izjavila s posebnim odlokom dne 6. aprila letos, da smejo po vsem ozemlju današnje Jugoslavije deliti zakrament svete birme v slovenskem jeziku. Prevod latinskega besedila je bil že odobren. Sveta stolica je ta odlok poslala ljubljanskemu nadškofu Antonu Vovku.

S tem je znova izpričana skrb Svete stolice, ki želi, da bi verniki svete obrede čim bolj razumeli in tako pri njih res s srcem sodelovali ter imeli od njih čim večjo ikonost za svoje duše. Naši pradedje so sprejeli luč evangelija od raznih misijonarjev. Toda šele ko sta prišla pred 1100 leti mednje sveta brata Ciril in Metod, ki sta govorila slovenski jezik in sta opravljala službo božjo v ljudstvu razumljivem jeziku, so se evangelija zares oprijeli. Ljudje so videli, da ni treba vreči proč dediščine svojih očetov in kar je domačega, če hočeš postati kristijan. Spoznali so, da prava krščanska vera domači jezik posvečuje in da pravi krščanski misijonar ljudstva ne potujčuje.

Omenimo ob tem tudi, da je Sveta stolica nedavno izjavila, da je namestnik panskkega nadškofa sv. Metoda sv. Klement Ohridski, ki je deloval med Slovani v Makedoniji, katoliški svetnik. Zato ga je kongregacija za vzhodno Cerkev tudi vpisala v seznam vzhodnih katoliških svetnikov in se njegov god obhaja dne 27. julija.

Karikaturist Ladislav Kondor je umrl

V Opatiji je nenadoma umrl znani karikaturist mednarodnega slovesa Ladislav Kondor.

Mednarodni karikaturist, kot se je običajno predstavljala umrla Kondor, rojen leta 1901, je bil v pravem smislu besede internacionalist, ki ga je njegova življenjska pot vodila čez štiri kontinente.

Koderkoli je vodila Kondorja pot, povsod se je v prvi vrsti posvečal umetnosti karikiranja. Med drugim so zlasti znane njegove grozljive karikature fašističnih veljavnikov, zaradi česar je moral med drugo svetovno vojno dvakrat v ječo. Sicer pa odkriva opus njegovih del en sam delovni dan tolikan znanega in zlasti med preprostimi ljudstvom cenjenega karikaturista, ki ima v svoji bogati zapuščini več kot 500 profilov znanih osebnosti. Karikatura Šaljapina, na katero mu je veliki umetnik napisal posvetilo, je imela v pokojnikovi zbirki posebno častno mesto. Sicer pa je na nešteti razstavah, od tiste prve v Oslu 1930. leta do danes, navduševal ljudi širom sveta bodisi z realističnimi ali ekspresionističnimi potezami svinčnika, ki ni počival do zadnjega.

Občni zbor Zveze pevskih društev

(Nadaljevanje z 2. strani)

šega petja in od množic našega ljudstva na Koroškem. Čas in delo, okoliščine in razmere so pokazale, da bo treba pravila Zveze prilagoditi dejanskemu stanju, da bo Zveza pevskih društev mogla bolj uspešno vršiti naloge, ki si jo je stavila.

Višek poročil sta bili poročili zvezinega pevovodje dr. Cigana in g. predsednika dr. Francja Krajgerja. Pokazali sta v stvarnih podatkih delo, ki ga je Zveza izvršila v kratkem času: dva velika koncerta, sodelovanje pri Slomškovi proslavi in pri obhajanju 20-letnice izseljevanja koroških Slovencev. Kdor pa ve, kaj se pravi pripravljati zboru in jih povesti na koncert, ve, da je bilo to ogromno delo. G. predsednik se je zato še vsem posameznim pevovodjem in njihovim pevcem posebej zahvalil.

Ob tej priliki je izrekel tudi častitke v imenu Zveze gđ. Milki Hartmanovi za njeno 60-letnico. Milka Hartmanova budno spremlja delovanje Zveze in je bila navzoča tudi na tem občnem zboru. Je naša najbogatejša stvariteljica slovenske pesmi na Koroškem in nam jih poje kakor jih mati poje svoji družini. To njeno delo Zveza še posebno ceni in zato tudi ni izlepa kakega nastopa brez njene pesmi.

G. predsednik dr. Krajger je bil še prav posebno poklican, da je povedal na občnem zboru, kako silno je ovirano delovanje odbornikov Zveze radi poklicne prezaoplenosti in vezanosti. To je otežkočilo določitev terminov za seje, razgovore in sestanke. Tako so nam ta poročila predložila v stvar-

nih, malodane v suhoparnih podatkih, kako vrši Zveza svoje delo.

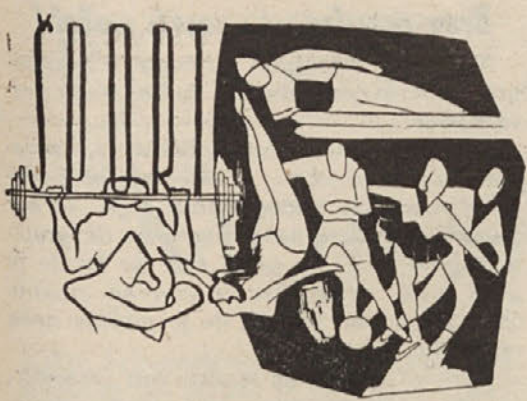
NOVI ODBOR

Po razrešnici, ki jo je na predlog nadzornikov izrekel občni zbor dosedanjemu odboru, se je volil nov odbor. Nujne so bile nekatere spremembe. Najbolj občutljiva je sprememba v osebi g. predsednika. Silno breme zdravniškega poklica brani dosedanjemu predsedniku dr. Francu Krajgerju, da ne more posvetiti delu v Zvezi pevskih društev toliko časa, kolikor bi bilo potrebno za njene naloge. Sam je izrekel lepe besede: ne gre za osebo, gre za to, kar bolj koristi namenu in stvarnemu delu za nalogo, ki si jo je Zveza zastavila. Tako je prišlo do novega odbora.

Za predsednika je izvoljen g. prof. dr. Anton Feinig, ki je v našem glasbenem življenju že znana osebnost, za podpredsednika kot pevovodja znani Hanzi Gabriel, za zveznega pevovodjo prof. dr. Franc Cigan, za tajnika provizor Tomaž Holmar, za blagajnika Lexe Cilka, odbornika sta ostala gđ. Marija Olip in g. Janez Kuchling. Novemu odboru želimo, da bi deloval plodno kot prejšnji odbor.

RAZMERE DO KRŠČANSKE KULTURNE ZVEZE

Pri slučajnostih se je pokazalo, kako se uprav med našo mladino vzbuja zanimanje za naše organizacije. Postavilo se je vprašanje o razmerju Zveze pevskih društev do Krščanske kulturne zveze. Nekateri probleme organizacijskega značaja bo treba še rešiti, varovati pa se moramo »ferajnar-

NOGOMET:
Austrija Celovec — Rapid 2:0 (1:0)

Proti pričakovanju vseh je premagala celovška Avstrija v zadnji igri pred 5000 gledalci Rapid Dunaj z 2:0. S tem je bil RAPID v tretjič zaporedoma premagan.

Prava senzacija v moštvu je bil tokrat Bernard Vukaš, kajti on je bil »oče« zmage. Kljub njegovi starosti (36 let), je imel dosti

Po senzaciji v celovškem stadionu so navdušeni pristaši »Avstrije« korakali po igrišču z vzkliki in zastavami.

zraka za 90 minut napadanja. Tudi ostali igralci so deležni vsega priznanja. Gole za Avstrijo sta ustrelila Klug v 44. in Frattinig v 83. minuti.

Celovčane pa je navdala ta zmaga z novim upanjem.

NAMIZNI TENIS:
KDZ — DSG Celovec 3:7

Po lepem neodločenem rezultatu moštva Koroške dijaške zveze proti Socialistični mladini št. Ruperta, so slovenski dijaki v prijateljski igri podlegli proti Katoliški mladini (DSG) Celovca z 7:3. Partl Martin, ki drugače igra za DSG Celovec, je tokrat nastopil za Slovence, saj je član športnega odseka KDZ. Srečanje je za Partl Martina pomenilo veliko razočaranje, saj je 2 igri izgubil. Prav dobro sta se držala Kropiunik Martin in Gröblacher Franc, ki sta oba zmagala po 1 krat. Za Celovčane so bili uspešni Grabner (3), Gratzer (2), Opetnik (1) ter Gratzer-Grabner.

KDZ — SJ 5:5

V sredo zvečer, dne 7. 5. 1963, so zastopniki namiznega tenisa KDZ odigrali prijateljsko igro z zastopniki organizacije SJ

Bernard Vukas (na desni) ima največje zasluge za zmago nad Rapidom. Skoraj vse dvoboje je odločil zase, tako tudi tega (na sliki) s Hanappijem in Schrottenbaumem (2).

(Socialistična mladina) pod vodstvom Rudija Bähra. KDZ so zastopali Martin Partl, Martin Kropiunik in Franci Gröblacher.

Potek tega srečanja je stal v znamenju največje napetosti, kajti borba za zmago

Kwong Cuan Yang je pred kratkim postavil v 10-erboju nov svetovni rekord s 9121 točkami. Na sliki ga vidimo, kako se veseli nad rekordom, ki ga je pravkar postavil.

med enakovrednima nasprotnikoma je bila res borba, ki je na koncu zadovoljila obe moštvi.

Izmed zastopnikov KDZ je dosegel Martin Partl 2 zmagi, Kropiunik in Gröblacher pa vsak po eno točko.

Za SJ je bil uspešen Bähr 3 krat in Wagner 2 krat.

Kot peto točko za KDZ sta dosegla Partl in Gröblacher v borbi z Bähr-Wagnerjem.

- K R A T K E V E S T I -

Whilden, 36-letni »poskusni zajec«, ki so ga izbrali za navidezni vesoljski polet, ki bi trajal pet mesecev, je pred dnevi zaključil svojo dolgotrajno osamitev v poskusni celici štirih kvadratnih metrov. Breen je stopil v celico 17. novembra, nekaj mesecev potem, ko se je poročil, in od tedaj je ostal izoliran od zunanjega sveta. Po televiziji so ga mogli ves čas opazovati in od časa do časa je lahko tudi on prišel v stik z znanstveniki, ki so vodili eksperiment. V teh petih mesecih je napisal knjigo ter napravil nekaj slik, večji del časa pa je prebil ob poslušanju glasbe s plošč.

Z najnižjim številom prometnih nesreč na cestah se ponašajo Francozi. V preteklem letu je število smrtnih nesreč na francoskih cestah znašalo 9000, medtem ko se je na zahodnonemških cestah smrtno ponesrečilo nič manj kot 15.000 ljudi. Francozi s ponosom trdijo, da so njihove ceste najbolj varne v vsej zahodni Evropi.

Znani violinist jugoslovanskega porekla Zlatko Baloković je imel v Zenevi zelo uspel koncert za jugoslovanske znanstvenike, zaposlene v evropskem centru za jedrska raziskovanja. Koncertu so prisostvovali tudi mnogi funkcionarji tega centra.

Kmetje v Ameriki

Morda bi jih bolje imenovali farmarje, ker se bistveno razlikujejo od evropskih kmetov. Pred stoletjem so iz Evrope došli priseljenci pričeli obdelovati bogato ameriško zemljo na prav svojevrsten način. Podivali in požigali so gozdove, si tako pripravili velike areale zemlje in jih obdelovali s preprostim orodjem in prav poceni delovnimi silami. Ponajveč pa so se bavili z ekstenzivno živinorejo.

Pričetek kmetijske tehnike je v Ameriki. Ravnina, prostrane njive in žitna specializacija so olajšale vpeljavo strojev od preprostega dvoreznega pluga do motorne kosilnice in končno kombajna. Med prvo in drugo svetovno vojno pa je ameriško kmetstvo zašlo v najtežjo krizo. Visoki proizvodni stroški, padajoče žitne cene in še razrednotenje cen kmetijskih zemljišč so privedli tako daleč, da so farmarji ameriške žitnice na srednjem zahodu uporabljali pšenico kot kurivo in je bila ta uporaba zanje cenejša kot prodaja žita po nizki ceni in nakup premoga. Kmetje so se globoko zadolžili, posojil ni bilo zanje in tedaj je cela vrsta farm menjala svoje lastnike.

Podvig ameriškega kmetstva se prične tik pred drugo vojno. Vlada je globoko zadolženim farmarjem priskočila na pomoč in začela pokupovati njihovo žito, bombaž in druge pridelke. Zgradila je velikanska skladišča in z uskladiščenjem pridelkov podprla kmetijske cene. Sledila je druga svetovna vojna, ki je dovedla do pravecataga procvita kmetstva. Država je nakup pridelkov nadaljevala, hkrati je dovolila ogromna posojila za mehanizacijo kmetijstva, elektrificirala deželo in pospeševala nakup farm po dotedanjih najemnikih.

Lakota na svetu

V četrtek, dne 14. marca, je papež Janez XXIII. sprejel v avdienci udeležence študijskega dneva, ki ga je organizirala mednarodna organizacija za kmetijstvo in prehrano FAO, kot pripravo na teden proti lakoti in na svetovni prehranski kongres. Po navodilih svetega očeta je vatikanska država izdala dne 21. marca posebno vrsto poštnih znamk. Izkupiček je bil ves poklonjen v korist borbe proti lakoti. Zato se nam zdi prav, da se kratko ustavimo pri problemu lakote na svetu. Od treh klasičnih sovražnikov človeka — kuge, lakote in vojne — je verjetno lakota še danes kljub velikemu znanstvenemu napredku njegov najhujši sovražnik. Lakota in njej sledeče obubožanje še vedno kosita zlasti med otroki neštevilne žrtve. V naprednejših deželah se normalno življenje človeka približuje 70. letom. V manj razvitih pa življenjska doba konča med 30. in 40. letom. Računajo, da je nad polovico prebivalstva na svetu še danes žrtev lakote ali nezadostnega hranjenja. Tudi v tistih deželah, ki se imenujejo razvite, je še mnogo oseb, ki niso zadostno hranjene. V številnih pokrajinah sveta jedo dvakrat ali samo enkrat na dan. Glavne žrtve tega položaja so otroci. V nekaterih pokrajinah Afrike, Azije in Amerike je otroška umrljivost med prvim in petim letom življenja petkrat višja kot v razvitih deželah. Računajo, da umrje na vsem svetu zaradi lakote vsako leto 30 milijonov oseb, medtem ko je nadaljnjih 300 milijonov oseb bolnih zaradi nezadostne hrane in pomanjkanja proteina.

LAKOTA IN DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Po drugi svetovni vojni se je živilska proizvodnja na splošno večala z naglejšim ritmom kot demografski razvoj. Toda v dveh velikih pokrajinah, v Aziji in v nekaterih predelih Amerike proizvodnja na osebo še vedno ni pokrila zaostanka, ki ga je povzročila vojna. Na Skrajnem vzhodu se je število prebivalstva povečalo za 30 odst.; živilska proizvodnja pa samo za 25 odst. Toda gledati moramo tudi v bodočnost. Prebivalstvo Indije, ki ga je danes 400 milijonov, se bo v prihodnjih desetih letih povečalo za nadaljnjih 50 milijonov. Prebivalstvo Latinske Amerike raste s še hitrejšim ritmom. OZN meni, da se bo konec tega stoletja prebivalstvo na svetu podvojilo.

Toda četudi se njihovo prebivalstvo večja, se dobro razvite dežele vedno boljše hranijo. V ZDA

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 17. maj: *Volpone* (krstna predstava). — Sobota, 18. maj: *Volpone*. — Nedelja, 19. maja, ni predstave! — Sreda, 22. maj: *Volpone*. — Četrtek, 23. maj: *Volpone*.

Za vse predstave »Volpone« je vstop mladini prepovedan.

Za vse predstave prosta prodaja vstopnic. Začetek vedno ob 19.30.

Petina vseh Amerikancev je danes še zaposlena v kmetijstvu in ta petina proizvaja pridelkov ne samo za državo marveč tudi za veliki izvoz v manj razvite države. Sedanja agrarna politika stremi za tem, da se proizvodnja docela prilagodi potrebam trga. Žitnega monopola — državnega nakupa in prodaje — seve Amerika ne sme več opustiti, ker je vse ameriško kmetijstvo zgrajeno na stabilnih žitnih cenah. V toliko sliči na primer položaj farmarjev našemu, ker bi sprostitev mlečnega trga in prosto tvorjenje cene za mleko na trgu po ponudbi in upravljanju tudi pri nas dovedlo do najtežje krize kmetijstva.

Gozd — kmetov zlati rudnik

Vedno več je kmetov, ki le preradi hodijo v prostem času v svoje gozdne parcele, zavedajoč se, da je njihov gozd danes glavni steber njihove kmetije. Nekoč se je kmetija oskrbovala iz gozda s kurivom, stavbnim lesom, drogovi za plotove, ostrvmi. Važnejša kot les je bila v gozdu paša in steljereja. Nič čuda, saj les ni imel prave cene. Nekako pred stoletjem je prva prišla smreka od ugleda na gospodarskem trgu. Posledica je bila, da so gospodarji začeli pogozdovati svoje frate ponajveč s smrekami. O modernem gozdu pa pravijo, da naj bi bil mešan. Čim bolj je gozd mešan — smreka z jelko, borovcem, bukvijo, javorom — tem dragocenejši in tem rentabilnejši je. Tak gozd se redno in dobro sam pomlajuje; listje, mešano z iglovjem, dobro gnoji zemljo in če doda še gospodar svojo večjo skrb, za take gozdove ni treba ne melioracije in ne kemičnega gnojenja. Tak gozd se vzdržuje in plačuje sam.

se je po drugi svetovni vojni prebivalstvo povečalo za okrog 35 odst. Proizvodnja se je dvignila na 60 odst. in obseg storitev človeka na uro za 100 odst. Uporaba moderne tehnike je omogočila velik napredek tudi drugim deželam. Na Japonskem je donos na hektar približno tri ali štirikrat višji kot v Indiji. Evropa dobi štirikrat več mesa in mleka od ene domače živali kot na Bližnjem vzhodu, sedemkrat več kot v Afriki in desetkrat več kot na Skrajnem vzhodu. Ta ogromna proizvodnja v nekaterih deželah lahko povzroči, da se v njih nakopičijo izredne količine presežkov, toda ti zelo težko pridejo na mednarodni trg, ker dežele, ki jih najbolj potrebujejo, nimajo gospodarskih sredstev, da bi jih kupile. Računajo, da presežek žita znaša 130 milijonov ton, toda ta količina ima, četudi je vredna upoštevanja, samo svetovni obseg kalorij, ki so potrebne za dva meseca.

KAJ JE MOGOČE STORITI?

Lakota je končna posledica revščine. Rešitev problema revščine pa moramo iskati v uravnoteženem razvoju najbolj razvitih gospodarstev. Kmetijstvo lahko poskrbi več živil, toda začetni zagon za povečanje proizvodnje ne sme biti ločen od splošne ekspanzije vsega gospodarstva.

Imamo dve glavni metodi za povečanje živilske proizvodnje: razvoj zakladov zemlje in voda, ki so bili doslej neizkoriščeni, in razumno uporabo najnaprednejših tehnik, ki so plod znanstvenih raziskavanj in študija o upravljanju. Prvo zahteva ogromna načrtovanja in silnih naložb. Drugo odpira za bodočnost skoraj neskončne možnosti.

Dejstvo je, da na svetu zemlja ni zadostno izkoriščena. Računajo, da bi lahko v deževnem pasu tropskih dežel, ki loči ekvator, obdelovali 20 odst. več zemlje, kar bi omogočilo, da bi povečali kultivirano zemljo za tisoč milijonov akrov, to je za 40 odst. V Aziji je mnogo zemlje, ki da samo enkratni letni pridelek, ki bi ga pa lahko dala dvakrat na leto. Donos bi bil lahko tudi mnogo višji, če bi izrabili zaklade zemlje in vode. Neki znanstvenik v Braziliji je po treh letih dela prišel do zaključka, da bi lahko izkoristili pet milijonov kvadratnih kilometrov zemlje v dolini reke Amazonke za obdelavo.

Proizvodnjo lahko povečamo tudi z uporabo boljšega semena in večje količine gnojil. Dalje s pomočjo strojev in modernih delavnih sredstev in s tem, da bolj razumno uničujemo razne rastlinske bolezni ter z organizacijo umnega namakanja in podobno.

Na Bližnjem vzhodu na primer na splošno malo pridelajo žitaric. Specialist FAO je proučeval ta problem. Z naložbo dveh in pol milijona dolarjev bi lahko v petih letih povečali donos za 25 odst. Drug primer: V Singapuru je uporaba cepil povečala število perutnine od 500.000 na tri milijone 500.000. Donos jajc se je tako povečal za 800

(Konec na 8. strani)

Lakota na svetu

(Nadaljevanje s 5. strani)

odst. Ribe so hranivo, ki je najbolj bogato proteina. Leta 1938 je znašal svetovni pridelek 20 in pol milijona ton. Danes pa prekaša 37 milijonov 700 tisoč ton. Mednarodna organizacija za kmetijstvo in prehrano, FAO, je prispevala k temu razvoju s pomočjo uvedbe bolj primernih ribiških ladij in pripomočkov. Isto bi lahko rekli o sviloprejkinih bubah, o pašnikih, da ne govorimo o problemih, ki se tičejo konzerviranja porazdelitve, uporabe preostankov.

BORBA PROTI LAKOTI

To borbo je organizirala FAO in traja pet let, zaključili jo bodo leta 65. Bore se na treh frontah: Z informacijami in vzgojo, z raziskavanji in z akcijo. Nujno je najprej imeti popolne podatke o stanju problema pri različnih narodih in o možnih rešitvah za vsak primer. Toda ker je treba borbo izvesti do konca na mednarodni pokrajinski in krajevni ravni, zahteva to sodelovanje vseh uradnih in neuradnih organov, trgovinskih ustanov, verskih organizacij, šol, kolegijev, univerz in drugih ustanov. Prav to vzgojno obdobje mora imeti svoj vrhunec v kongresu za prehrano, ki ga je organizirala FAO za letošnje leto. Nadaljnji dve leti bosta posvečeni analizi in ocenitvi doseženega napredka in določitvi dopolnilnih delavnosti.

Raziskavanje se mora vključiti v dva glavna vidika: najprej mora iti za študij in analizo znanstvenih in tehničnih podatkov, ki jih že imamo v teh materijah in o možnosti njihove uporabe v krajevnih ali pokrajinskih primerih; drugič pospeševanje raziskovanja v širšem obsegu, da bi našli nove tehnike, kar bi privedlo do izkoriščanja novih naravnih zakladov.

Mednarodna organizacija za kmetijstvo in prehrano FAO, je objavila knjigo z naslovom „Izbira

načrtov za narodno akcijo za zboljšanje kmetijskega razvoja in živilske proizvodnje v deželah, ki so na poti razvoja.“ Ta študij so zbrali v 15. letih tehnične asistencije in nudi idejo o praktičnih možnostih, ki se vsem nudijo. V vsakem primeru so narodni odbori bistveni elementi za organiziranje borbe proti lakoti.

Na podlagi povedanega smo prišli do tehle zaključkov: lakota na svetu je izredno hud problem, ki ga krščanska ljubezen ne more prezreti. Toda lakota na svetu je odvisna v veliki meri tudi od sedanjega porazdelitve bogastva: 30 odst. prebivalstva na svetu porabi 80 odst. obstoječih dobrin. 70 odst. ostalega prebivalstva pa se mora zadovoljiti samo s preostalimi 20 odst. Tudi danes lahko rečemo, da štiri petine uporabljive zemeljske površine niso razumno obdelane ali sploh niso obdelane. Danes bi bila proizvodnja živil, ki je na razpolago človeku, več kot zadostna za skupne potrebe. Tudi v bodoče bi bila dobro organizirana proizvodnja po normalnih računih zadostna za prebivalstvo vsega sveta. Računajo, da bo nekega dne zemlja lahko zadostila potrebam 30 milijard ljudi, to je desetkrat več, kot je sedanjega prebivalstva na svetu.

Lakota na svetu je tehnični problem za povečanje proizvodnje, je organizacijski problem za porazdelitev potrošnih dobrin, vedno pa je tudi človeški problem in problem krščanske ljubezni.

Za tiskovni sklad so darovali:

Rojak v tujini 100.—; neimenovani iz Rinkol 50.—; Partl Marija, Kajaze pri Bilčovu, 40.—.

po 30.— šil:

Zergoi Florijan, št. Jakob; neimenovani iz Radiš. po 20.— šil:

Krištof Janez, št. Peter; Roš Ana, Železna Kapla; Pasterk Marija, Železna Kapla; Gregor Jožef, Dule/Žitara ves; Marold Franc, Grabalja ves; Slugovt-Sternad Gregor, Lancova; Kežar Janez, Horce/št. Vid; Wastl Ana, Lovanke; Lomšek Marija, št. Lipš; Krajnc Amalija, Horce/škocijan; Adamič Jožef, Dobrla ves; Gregorič Alojz, Mala ves/Globasnica; Kolenik Apolonija, Borovlje; Trampus Jurij, Dob; Borštner Anton, Močula; Srienec Franc, Podlog; Lubas Mihael, Vogrče; Kreuz Marta, Blato; Rap Lucija, Vetrinj; Švarc p. A., Obsteig/Tirol; Jurca Ana, Gradec; Kropiunik Gabrijel, Slov. Plajberk;

Srečanje absolventk gospodinjstkih šol

Dekleta, žene in matere — absolventke gospodinjstkih šol!

Prisrčno vas vabimo, da se udeležite srečanja vseh nekdanih gojenk gospodinjstkih šol, ki bo v št. Rupertu pri Velikovu, dne 19. maja 1963, ob dveh popoldne.

Praznovale bomo ta dan s pestrim sporedom!

Veselimo se svidenja in vas pričakujemo! Pridite vse, da se zopet vidimo, še bolj spoznamo in prijateljsko med seboj povežemo. Pripeljite s seboj svoje male, največjo srečo in vaš ponos, da jih vidimo.

Ogledale si bomo staro hišo, prenovljene šolske prostore in zlasti moderna kuhinjo. Tudi vrtno gredice vas vabijo, da zopet zapojemo »Jaz pa vrtec bom kopala... nageljček in rožmarin, ki bo mladosti mi spomin«.

Kriegl Niko, Zahomec/Bistrica na Zilji; neimenovani iz Šmihela; Ogris Joža, Galicija.

po 10.— šil:

Hutter Peter, Večna ves; Pasterk Rok, Lepena; Hobel Ferdinand, Miklavčev; Skutl Neža, Goriče/Žitara ves; Urank Jože, Encelna ves; Kanžian Adolf, Apače; Božič Anton, Apače; Jagovc Janez, Hmelše; Janesch Marija, Miklavčev; Lipuš Franc, Plaznica; Brežjak Mirko, Plaznica; K. A., Žitara ves; Böck Neža, Malčape; Kuhar Marija, Vinograd/Žitara ves; Urak Tomaž, Nagelče; Marold Jurij, Pudar; Pusch-nig Marija, Grabalja ves; neimenovani, Grabalja ves; Slugovc Ana, Lancova; Polzer Marko, Sp. Vinare; Pirovc Karel, Mlinče; Pumpernik Marija, Metlova; Lipitz Friderik, Lovanke; Tomasch Franc, Kršnja ves; Jan Helena, št. Lipš; Linč Jožef, Zagorje; Smrtnik Marija, Boja ves; Wolautschnig Ana, Boja ves; Prosen Katarina, Goselna ves; neimenovana, Žitara ves; neimenovana, Dobrla ves; Šuklje Zofka, Horce pri Škocijanu; Kačnik Terezija, Sreje pri Šmohoru; neimenovani, Šteben/Podjuna; Writz Neža, Šteben/Podj.; Markitz Marija, Mala ves/Globasnica; Kordeš Stefan, Mala ves/Globasnica; Konečnik Jurij, Globasnica; Hutter Marica, Globasnica; Greiner Ana, Globasnica; Krainz Mat., Libuče; Zik Johana, Libuče; Ovnič Jožef, Libuče; Čik Alojzija, Libuče; Riedl Jožef, Nonča ves; Hudobnik Stefan, Nonča ves; Buchwald Franc, Nonča ves; neimenovana, Božji grob; Krasnik Ludovik, Dob; Katz Jožef, Dob; Gruber Elizabeta, Dob; Stergar Janez, Zvabek; Lipnik Andrej, Ivnik; Pahtev Johana, Blato; Petrovnik Marija, Vogrče; Smola Johana, Seč/Škocijan.

po 5.— šil:

Dolinšek Pavel, Lepena; Cufer Matevž, Rebra; Plešovnik Marija, Goriče/Žitara ves; Sablatnig Blaž, Goriče/Žitara ves; Kuss Katarina, Goriče/Žitara ves; Huzar Joško, Podkraj/Rebra; Menig Ana, Jerike; neimenovani, Galicija; neimenovani, Plaznica; Cufer Marija, Proboj; Wutte Jožef, Dobrava; Kožjak Stefan, Proboj; Hobel Franc, Pogorje; Mičej Franc, Nagelče; Jäger Marija, Nagelče; Mohor Frančiška, Nagelče; Sturm Gregor, Mokrije; Ražun Alojz,

Mlinče; Wakounik Matevž, Mlinče; Leitsoni Ana, Lovanke; Paulitsch Ljudmila, Goselna ves; Amruš Franc, Šteben/Podj.; Pečnik Franc, Mala ves/Globasnica; Hrast Friderik, Mala ves/Globasnica; Zankl Stefan, Mala ves/Globasnica; Dlopt Marija, Podgora/Globasnica; Šorli Ljudmila, Podgora/Globasnica; Šorli Janez, Podgora/Globasnica; Colbauer Neža, Globasnica; Cirgoj Valentin, Globasnica; Smrečnik Matevž, Mala ves/Glob.; Močilnik Anton, Podkraj; neimenovani, Senčni kraj; Kropiunik Franc, Rute; Kužnik Valentin, Replje; Lubas Jakob, Vogrče; Prutej Marija, Vogrče.

po 4.— šil:

Wolte Jožef, Apače; Kučej Florijan, Kazaze;

po 3.— šil:

Trampus Ignac, Dob; Petjak Valentin, Rinkole. Rigelnik Franc, Obirsko, 2.— šil.

Razne novice

— Birmingham je mesto v Angliji. Tam živi zanimiv možak. Kadar se ga pošteno naseka in je tako trd, da prav ne ve, kaj se z njim godi, govori popolnoma pravilno arabsko in še dva druga jezika. Ko je trezen nima pojma o teh jezikih. Angleški psihologi in jezikoslovci imajo polne roke dela, da bi pojasnili to zadevo.

— Indijanski filmi so pri mladini še vedno zelo v čislju in priljubljeni. V Hollywoodu jih zato kar naprej ustvarjajo. Vsa filmska podjetja v Hollywoodu imajo pa kljub temu v službi za vse indijanske filme samo osem pravih Indijancev. Vsi ostali

filmski Indijanci so samo začasno Indijanci. Še največ se s tem indijanskim poslom ukvarjajo mladi priseljenci iz Italije.

— Rekordov je več vrst. Pruav gotovo je dosegla rekord tudi sijamska mačka. Odnesli so jo nekam k sorodnikom 240 km daleč. (Za primer Trst-Maribor). Čez nekaj dni je že primijavkala nazaj pred vrata domače hiše v mestecu Limoges v Srednji Franciji. Pa še en rekord so te dni doživeli v Franciji, in sicer v kraju Aniche. Ta rekord pripada borcu, ki se je hrabro, junaško boril skoraj pred petdesetimi leti pred trdnjavo Verdun. Šele pred dnevi, ga je za to junaštvo odlikoval z medaljo sedanji poglavar francoske države.

— Duerrenstein je pogorje v Avstriji, na meji med deželo Štajersko in deželo Nižjo Avstrijo. Trde, da je v tistem pogorju najbolj mraz v Srednji Evropi; tako naj bi bil tam srednjeevropski tečaj — mraza. Ze nekajkrat so pozimi v snegu naleteli na odise, za katere si niso na jasnem, od katere živali naj bi bili. Nekateri so neznano bitje gledali že iz daljave z daljnogledom. So tudi taki, katerim celo prija misel, da bi utegnili tam živeti še zadnji preostanki sicer že davno izumrlega mamuta.

Oglašuj v našem listu!

Das Bad im Schrank

löst alle Badeprobleme

- In 5 Minuten betriebsfertig
- keine Installation
- keine Maurerarbeiten
- kein fester Anschluss nötig
- 65- oder 80-l-Boller
- Badewanne aus Stahlblech, 170x73 cm
- Klippvorrichtung kinderleicht

Das Bad im Schrank ist die ideale Lösung für Mieter, Hausbesitzer, Kleinwohnungen, Altbauten, Pensionen usw. Wir schicken Ihnen kostenlos u. unverbindlich Prospektmaterial. 1 Jahr Vollgarantie, Teilzahlung bis 30 Monate.

An Fa. Rapid, Elektro-Verkaufs-Ges. m. B. H., Linz, Salzburger Reichsstraße 3. Bitte, schicken Sie mir kostenlos und unverbindlich Prospektmaterial vom Bad im Schrank.

Name _____
Ort _____
Straße _____